

Attraktiv bygd: Deltakere fra alle nordiske land var samlet på Stokkøya (1) søndag og mandag for å diskutere hvordan bygdene kan gjøres mer attraktive. Roar Svenning (4) snakket om arbeidet med Stokkøya Sjøseneter. Fylkesordfører Tore O. Sandvik (2) lyttet. Kock Henrik Rettrup (3) og hans medhjelpere serverte mat. Arkitekt Daniel Andersson (5) forteller hvorfor han flyttet hjem til Åland. Kristine Steinhovden (6) fra Sintef var en av mange seminardeltakere som ruslet langs stranda. Foto: RUNE PETTER NESS

Idédugnad for mer moderne bygder

Seminardeltakere fra hele Norden var skjønt enige på Stokkøya: Nordiske bygder trenger modernisering.

Stokkøya: Matens og arkitekturens betydning for utviklingen i nordiske bygdesamfunn var utgangspunktet for et nordisk seminar på Stokkøya Sjøseneter søndag og mandag.

Deltakere fra Island, Færøyene, Finland, Sverige, Danmark og Norge diskuterte hvordan bygdene kan få en ny vitalitet.

Seminaret var et samarbeid mellom prosjektet Bygda 2.0, en bygdeutviklingssatsing med utgangspunkt i sjøseneteret, og Ny Nordisk Mat, et program som er finansiert av Nordisk ministerråd. Ny Nordisk Mat har som målsetting å øke bevisstheten omkring nordisk matkultur og dermed skape ny utvikling utenfor byene.

Møtte motstand

Roar Svenning, som er en sentral ildsjel både på sjøseneteret og

i Bygda 2.0, sa i sitt foredrag at hvis vi ikke fikser bygda, vil byen dø.

Han fortalte om arbeidet med sjøseneteret, som med sin moderne arkitektur møtte betydelig motstand i startfasen.

– Mennesket er konservativt, vi har ikke lyst på endring. Men slik situasjonen er i dag, trenger vi nye versjoner av livet på landsbygda. Unge, talentfulle mennesker flytter ut og tar utdannelse. Det er bra, men dessverre er det vanskelig å få dem til å flytte tilbake. Det betyr at vi får mange ensomme bønder. Det er langt mellom dem, og det sosiale livet fungerer ikke. Vi må kutte ut nostalgien og gjøre det attraktivt å bo her. Å flytte på landet bør oppleves som et sosialt løft, sa Roar Svenning.

Buenos Aires og Tokyo

Hans og hans kollegers måte å

– Vi må kutte ut nostalgien og gjøre det attraktivt å bo her. Å flytte på landet bør oppleves som et sosialt løft.

ROAR SVENNING

arbeide på blir illustrert ved at Bygda 2.0 samarbeider med arkitekter fra både Trondheim, Oslo, Buenos Aires, Bordeaux og Tokyo.

Svenning er også bekymret for at stadig flere bolighus på landet blir fritidsboliger og mener boplikt bør vurderes innført flere steder.

Flere andre var opptatt av at de dyktigste unge menneskene forsvinner fra bygdene, både i Norge og i andre nordiske land.

Svein W. Bie, som er ernærings ekspert og har arbeidet med utviklingshjelp i flere verdensdeler, har de siste årene

slått seg ned som småbonde på Imsroa i Østerdalen. Han fortalte at 1100 av de 2600 menneskene som bor i kommunen er trygdet. 350 er ansatt i kommunen. Bare omkring hundre stykker driver med genuin verdiskaping. Befolkningen er halvert de siste tiårene, og det er «feil» halvpart som har dratt. Dette er en typisk situasjon for norske innlandsbygder.

Globalt problem

Den formen for «brain drain» som nordiske bygder opplever, er et problem også i et globalt perspektiv. Halvparten av verdens befolkning bor nå i byer, og urbaniseringen fortsetter i høyt tempo. Det betyr at færre og færre blir igjen på bygdene, der maten blir produsert.

Urbaniseringen må motarbeides overalt. Ellers kan det bli krise i verdens matvareproduksjon om noen år.

Seminardeltakerne brukte mye tid på å diskutere hva som kan gjøres for å få unge utflyttere til å flytte hjem igjen etter

endte utdannelse. Sosiale møtesteder og bedre kulturtilbud er to stikkord.

Begeistrede politikere

Fylkesordfører Tore O. Sandvik (Ap) og Åfjords ordfører Vibeke Stjern (Ap) deltok også på seminaret. Begge er begeistret for det ildsjelene på Stokkøya har fått til.

Sandvik tilføyer at politikerne må legge til rette for at slike initiativ kan lykkes.

– For at de unge skal føle tilhørighet til hjemstedet og forhåpentligvis flytte hjem igjen etter hvert, er det også viktig med mange videregående skoler, slik at de unge blir i hjemkommunen til de er 19 år. Det har vi fått til i Sør-Trøndelag, sier Sandvik.

Han minner om at bosetning i distriktene er viktig også fordi det er der naturressursene finnes. For at Norge skal kunne utnytte sine ressurser innen olje, fisk, skog og jordbruk, må folk bo i nærheten av ressursene.

TRYGVE LUNDEMO 951 98 723
trygve.lundemo@adresseavisen.no